

PRIJAVNICA

Zahvaljujemo se vam, da ste si vzeli čas za razmislek o sodelovanju v PROGRAMU HUMANEGA BIOMONITORINGA V SLOVENIJI V OBDOBJU 2018–2022

Če želite sodelovati, vas prosimo, da izpolnite spodnji obrazec in ga izročite članom raziskovalne skupine z Inštituta "Jožef Stefan" oz. razredniku v šoli.

Ime in priimek otroka

Naslov prebivališča

Razred/Šola

Ime in priimek starša

Telefonska številka

Elektronski naslov

Hvala, da boste del študije, ki ji bo hvaležno zdravje nas vseh!

Za dodatne informacije nas lahko pokličete na telefonsko številko **01 588 5355** ali pa nam pišete na elektronski naslov **hbm@ijs.si**

Več informacij o projektu najdete tudi na uradni spletni strani NIJZ:
https://www.nijz.si/sl/humani_biomonitoring

 Institut
"Jožef Stefan"
Ljubljana, Slovenija

 REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE
URAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA KEMIKALIJE

NIJZ Nacionalni inštitut
za javno zdravje

 biomonitoring

 IJS

idearna.

NACIONALNI PROGRAM

**HUMANEGA
BIOMONITORINGA
V OBDOBJU 2018-2022**

*Izpostavljenost otrok in mladostnikov
kemikalijam v okolju*

Kako kemikalije pristanejo v našem telesu in kaj je to humani biomonitoring?

Kemikalije so nezamenljiv del današnjega življenja, a ima izpostavljenost tem kemikalijam močan vpliv tudi na naše zdravje. Prisotne so v zraku, izdelkih za osebno nego, v hrani, pijači, v pitni vodi in tudi na delovnem mestu ali v šoli. Te kemikalije v naše telo vstopajo preko vdihanega zraka, z zaužitjem in tudi skozi kožo. Nekatere se v okviru presnove izločijo, druge pa lahko v manjšem ali večjem delu v telesu ostanejo. Glede na svoje značilnosti se kemikalije in njihove spojine kopičijo v različnih delih telesa. Določeni pesticidi se npr. nalagajo v maščobnem tkivu in tam ostanejo še desetletja. Spet druge, npr. bisfenol A, pa zapustijo naše telo v nekaj urah – izločimo ga z urinom, blatom in v manjši meri z izdihavanjem in potenjem.

Merjenje kemikalij v telesu, s pomočjo analiz urina, krvi, potu in las, imenujemo **humani biomonitoring**. Z njim lahko izmerimo, katere snovi se nahajajo v telesu, to pa nam omogoča tudi oceno, ali njihova prisotnost ogroža zdravje.

Zakaj humani biomonitoring otrok in mladostnikov?

Otroci in mladostniki predstavljajo posebej ranljivo skupino prebivalstva, pri kateri je zaradi rasti in razvoja organizma ter posebnosti delovanja organov vpliv potencialno škodljivih kemičnih snovi lahko bolj izražen kot pri ostalih skupinah prebivalstva. Ugotoviti želimo, kakšne koncentracije škodljivih kemikalij se nahajajo v telesih otrok in mladostnikov, kar nam bo pomagalo prepoznati dejavnike tveganja za zdravje.

Kaj je ključni namen programa HBM 2018-2022?

Namen programa je spodbuditi sprejem dolgoročnih ukrepov, ki bodo varovali zdravje otrok in mladostnikov ter ostalih prebivalcev pred kemikalijami.

Kako lahko pomagate vi?

S prostovoljnimi sodelovanjem v programu HBM 2018-2022 bo vaš otrok **z darovanjem urina, krvi, las in slin** prispeval vzorce za kemijske analize. Rezultati analiz bodo omogočili oceno ali je vsebnost škodljivih snovi dovolj nizka, da ni pričakovati posledic na zdravju. Poleg tega bomo ocenili tudi, ali je količina nekaterih kemičnih snovi, ki jih organizem nujno potrebuje za delovanje, ustrezna. S pomočjo rezultatov boste bolj seznanjeni ali obstaja kakršnokoli tveganje za zdravje vašega otroka, ki bi ga lahko povezali s prisotnostjo nekaterih snovi v okolju, v hrani in v vodi. Poleg tega pa bo to zelo pomemben prispevek k boljšemu razumevanju povezave med stanjem v okolju in pri človeku. Izsledki take vrste omogočajo sprejemanje ustreznih ukrepov za varovanje zdravja vseh otrok in tudi odraslih.

Kdo lahko sodeluje?

K sodelovanju vabimo otroke in mladostnike, ki živijo na 8 območjih Slovenije in so stari **6–9 let** ali **12–15 let**. V letošnjem letu so izbrana območja: Mežiška dolina, Celjska kotlina, Jesenice in Vrhnika.

Kaj je treba storiti?

Starši najprej izpolnite **PRIJAVNICO** in kasneje ob vzorčenju **podpišete obrazec o privolitvi**, s čimer se vi in vaš otrok strinjata, da bosta sodelovala v okviru programa HBM 2018-2020. Sodelovanje v programu lahko brez kakršnihkoli posledic, kadarkoli prekličete. S pomočjo članov strokovne ekipe boste **izpolnili vprašalnik** o zdravstvenem stanju in življenjskem slogu otroka. Otrok daruje biološke vzorce urina, krvi, las ali slin*.

*Vsi podatki raziskave in zbrani vzorci bodo shranjeni in obdelani v kodirani obliki v skladu z Zakonom o varovanju osebnih podatkov in Splošno uredbo o varstvu podatkov.

Po zaključenih analizah boste prejeli informacijo o ugotovitvah, ki se nanašajo na vašega otroka. Informacija bo vključevala tudi pojasnilo, ali je vsebnost katere od snovi zaskrbljujoča in kaj je potrebno storiti v tem primeru.

